
INF2310 – Digital bildebehandling

Forelesning 15

Morfologiske operasjoner på binære bilder

Fritz Albregtsen

Repetisjon av grunnleggende mengdeteori

Fundamentale operasjoner

Sammensatte operasjoner

Eksempler på anvendelser

G&W: 9.1-9.5.2 og 9.5.5, og deler av 2.6.4

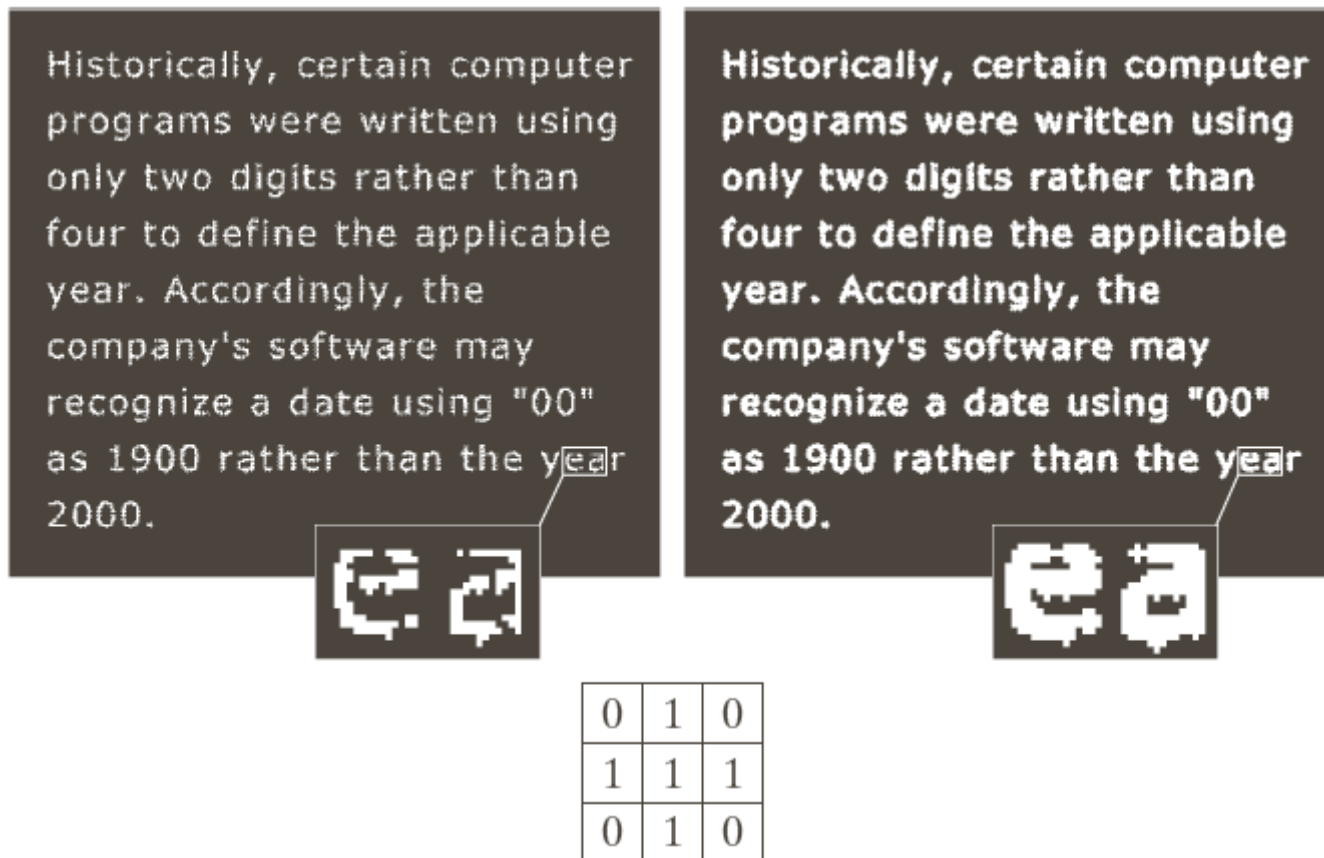
Introduksjon

- ❑ **Brukes** som et steg i behandling/analyse av bilder.
- ❑ **Modifiserer formen** (eng.: *shape*) **til objekter** vba. lokale operasjoner.
- ❑ Kan brukes til å **fjerne uønskede effekter** etter segmentering:
  - Fjerne små objekter (antas å være støy).
  - Glatte omrisset til større objekter.
  - Fylle hull i objekter.
  - Lenke sammen objekter.
- ❑ Kan brukes som et steg for å **beskrive/analysere objekter**:
  - Finne omriss av objekter.
  - Tynne objekter.
  - Finne objekter som inneholder en viss struktur.
  - Finne mønstre i et bilde.
- ❑ Operasjonene er ofte enkle og kan utføres svært raskt.
- ❑ Kan generaliseres til gråtonebilder (med enda flere anvendelser).

Eksempel: Lenke sammen objekter

- ❑ Morfologiske operasjoner er ofte velegnet til å forbedre en segmentering.
- ❑ Eks.: Lenke sammen defragmentere objekter:

a c
b

FIGURE 9.7
(a) Sample text of poor resolution with broken characters (see magnified view).
(b) Structuring element.
(c) Dilation of (a) by (b). Broken segments were joined.

Litt mengdeteori

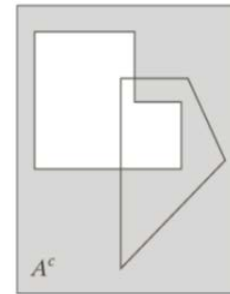
- En **mengde** (eng.: set) består av **elementer**.
  - **Rekkefølgen** av elementene og **antallet** er **ubestemt**.
- Dersom elementet a er inneholdt i mengden A skriver vi: $a \in A$
- Dersom elementet a ikke er inneholdt i mengden A skriver vi: $a \notin A$
- $\emptyset$ er mengden uten noen elementer og kalles **den tomme mengden**.
- A^c er **komplementet til A** og består av alle elementene som ikke er i A .
- $\hat{A}$ er refleksjonen av A (180° rotasjon)
- **A er en delmengde av B** dersom alle elementene i A også er elementer i B , og dette betegnes: $A \subseteq B$
- **Unionen av to mengder A og B** er mengden som består av alle elementer som er i A og/eller B , og dette betegnes: $A \cup B$
- **Snittet av to mengder A og B** er mengden som består av alle elementer som er i både A og B , dette betegnes: $A \cap B$

Mengder og binære bilder

- La A være en mengde i $\mathbb{Z}^2$.
  - Hvert element i A er da et punkt (a_1, a_2) der a_1 og a_2 er heltall.
- Et binært bilde kan beskrives ved forgrunns pikslenes koordinater. Mengden av disse pikslene er en mengde i $\mathbb{Z}^2$.

- **Komplementet** til et binært bilde f :

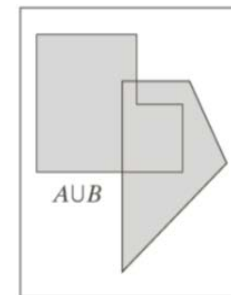
$$h(x, y) = \begin{cases} 1 & \text{hvis } f(x, y) = 0 \\ 0 & \text{hvis } f(x, y) = 1 \end{cases}$$

Komplementet til A

- **Unionen** av to bilder f og g :

$$h = f \cup g \equiv h(x, y) = \begin{cases} 1 & \text{hvis } f(x, y) = 1 \text{ eller } g(x, y) = 1 \\ 0 & \text{ellers} \end{cases}$$

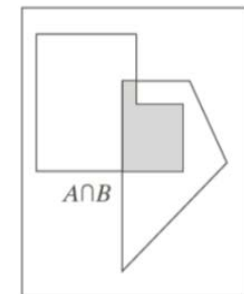

Unionen av A og B

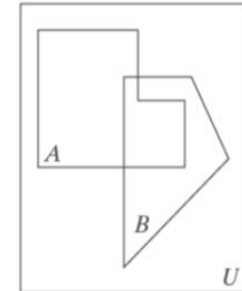
- **Snittet** av to bilder f og g :

$$h = f \cap g \equiv h(x, y) = \begin{cases} 1 & \text{hvis } f(x, y) = 1 \text{ og } g(x, y) = 1 \\ 0 & \text{ellers} \end{cases}$$

Snittet av A og B

Konturen av to binære bilder, A og B

I figurene markerer grått med i mengden, og hvitt ikke med. (Fra figur 2.31 i G&W)

Tre sentrale begrep

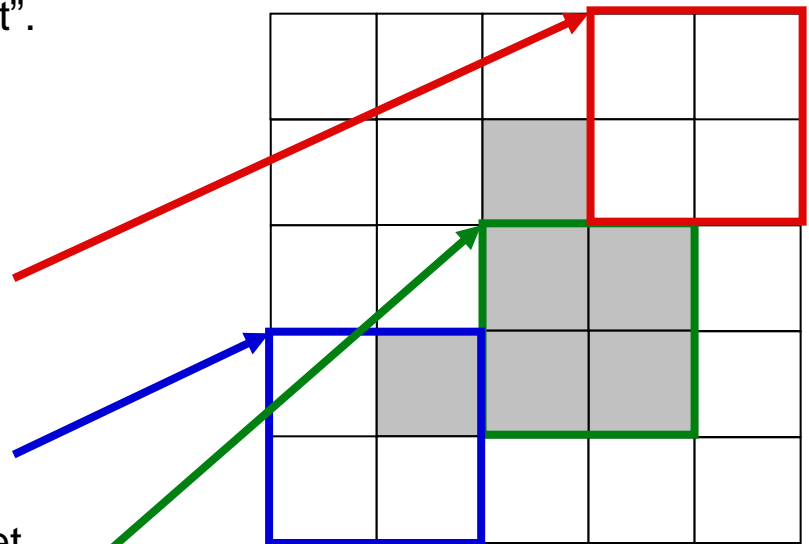
- Et **strukturelement** for et binært bilde er et **naboskap**.

- Typisk definert ved en binær matrise der 1 markerer "med i naboskapet".

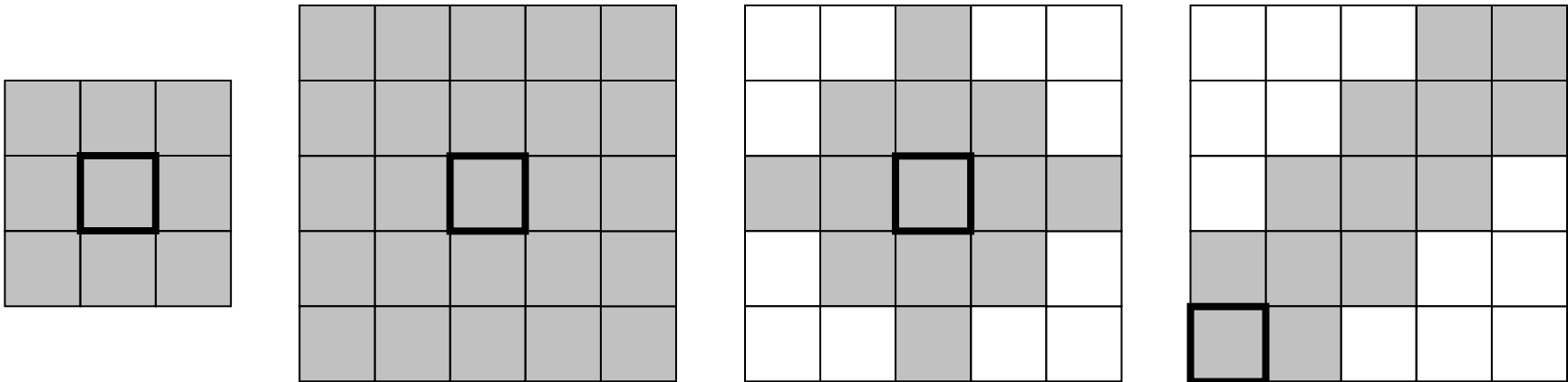
- Når vi fører strukturelementet over det binære bildet vil vi finne:

- Posisjoner der strukturelementet **ikke overlapper** objektet.
- Posisjoner der strukturelementet delvis overlapper objektet, vi sier at elementet **treffer** objektet.
- Posisjoner der strukturelementet ligger inni objektet, vi sier at elementet **passer** i objektet.

I figurene markerer grått "med i mengden" (forgrunns piksel), og hvitt "ikke med" (bakgrunns piksel).

Strukturelementenes form og origo

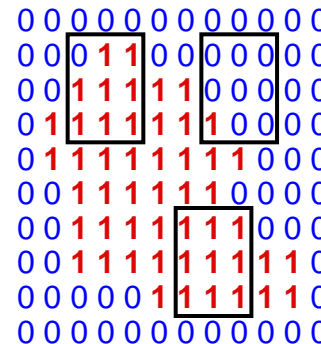
I figurene markerer
grått med i naboskapet
/ strukturelementet,
og hvitt ikke med.

- ❑ Strukturelementer kan ha ulik form og størrelse.
- ❑ Må bestemme et **origo**.
  - Origo markerer pikselen som evt. endrer verdi (i utbildet).
  - Origo kan ligge utenfor strukturelementet.
  - Origo bør markeres når man angir strukturelementet, f.eks. ved

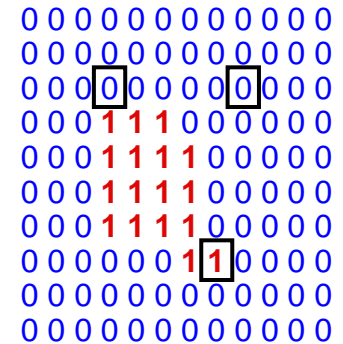
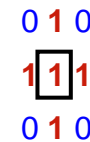
Passer strukturelementet til det binære bildet?

- ❑ Vi flytter strukturelementet rundt over et binært bilde.
- ❑ Strukturelementet **passer** i posisjonen (x,y) i bildet hvis alle elementer $\neq 0$ i strukturelementet overlapper en pikselverdi $\neq 0$ i bildet.
- ❑ I denne sammenhengen vil vi alltid:
  - Ignorere pikselverdier som overlapper 0 i strukturelementet.
    - 0 markerer jo «ikke er med i naboskapet».
  - Anta at piksler utenfor bildet er 0.

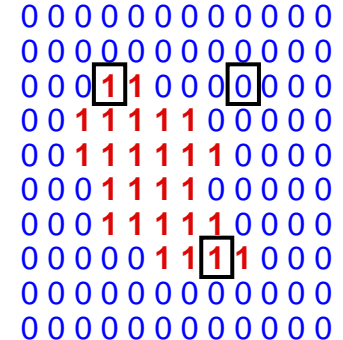
Et bilde

To forskjellige struktur-elementer

To forskjellige resultater

Erosjon

- Plasser strukturelementet S slik at origo overlapper posisjon (x,y) i inn-bildet f, og beregn ut-bildet g ved å bruke regelen:

$$g(x, y) = \begin{cases} 1 & \text{hvis } S \text{ passer } f \\ 0 & \text{ellers} \end{cases}$$

```

0 1 0 0 0 0 0 1 1 0 0
1 1 1 0 0 0 1 1 1 1 0
0 1 1 1 0 1 1 1 1 0 0
0 0 1 1 1 1 1 1 0 0 0
0 0 0 1 1 1 1 1 1 0 0
0 0 1 1 1 1 0 1 1 1 0
0 1 1 1 1 0 0 0 1 1 1
0 0 1 1 0 0 0 0 0 1 0
    
```

erodert med

- Erosjon av et bilde f med strukturelementet S betegnes:

$$f \ominus S$$

```

1 1 1
1 1 1
1 1 1
    
```

gir

```

0 1 0
1 1 1
0 1 0
    
```

gir

- Mer presist: Erosjonen av mengden A med strukturelementet B er definert som posisjonene til alle piksler z som er slik at B er inkludert i A når origo i B plasseres i z:

$$A \ominus B = \{z \mid (B)_z \subseteq A\}$$

```

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 1 0 0 0 0 0
0 0 0 0 1 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
    
```

```

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 1 0 0 0 0 0 1 1 0 0
0 0 1 0 0 0 1 1 0 0 0
0 0 0 1 0 1 1 0 0 0 0
0 0 0 0 1 1 0 1 0 0 0
0 0 0 1 1 0 0 0 1 0 0
0 0 1 1 0 0 0 0 1 0 0
0 0 1 1 0 0 0 0 0 1 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
    
```

Effekter av erosjon

- ❑ Erodering **krymper** objekter.
- ❑ Piksler fjernes også innenfra, hvis objektet har hull.
- ❑ Erosjon fjerner «små» utstikk i objektets omriss.
  - «Små» er relativt til størrelsen av strukturelementet.
- ❑ Erosjon utvider innbuktninger i objektets omriss.
- ❑ Resultatet er avhengig av strukturelementet.
- ❑ Større strukturelement gir mer erosjon/fjerning.

```

0 0 1 1 1 1 0 1 1 1 0
0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
1 1 1 1 0 1 1 1 1 1 1
0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 0 0 0 0 1 1 1 0 0 0
    
```

erodert med

```

1 1 1
1 1 1
1 1 1
    
```

gir

```

0 1 0
1 1 1
0 1 0
    
```

gir

```

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 1 1 0 0 0 1 0 0
0 0 1 0 0 0 1 1 1 0 0
0 0 1 0 0 0 1 1 1 0 0
0 0 1 0 0 0 1 1 1 0 0
0 0 1 1 1 1 1 1 1 0 0
0 0 0 0 0 0 1 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
    
```

```

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 1 1 1 1 0 1 1 0 0
0 0 1 1 0 1 1 1 1 0 0
0 1 1 0 0 0 1 1 1 1 0
0 0 1 1 0 1 1 1 1 1 0
0 0 1 1 1 1 1 1 1 0 0
0 0 0 0 0 1 1 1 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
    
```

Iterativ erosjon

- Vi sa at «Større strukturelement gir mer erosjon/fjerning».
- Resultatet av erosjon med et **stort strukturelement** er (nesten) **lik** resultatet av **gjentatt** erosjon med et **mindre strukturelement** med samme form.
- Hvis s_2 er formlik s_1 , men dobbelt så stort, så er:

$$f \ominus s_2 \approx (f \ominus s_1) \ominus s_1$$

```

0 0 1 1 1 1 0 1 1 1 0
0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
1 1 1 1 0 1 1 1 1 1 1
0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 0 0 0 0 1 1 1 0 0 0
    
```

erodert 2 ganger med

```

1 1 1
1 1 1
1 1 1
    
```

gir

```

0 1 0
1 1 1
0 1 0
    
```

gir

```

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 1 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 1 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
    
```

```

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 1 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 1 1 0 0
0 0 0 0 0 0 0 1 1 1 0 0
0 0 0 0 0 0 1 1 1 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
    
```

Anvendelse av erosjon: Kantdeteksjon

- Erodering fjerner piksler langs omrisset av et objekt.
- Vi kan finne kantene av objektene i bildet ved å subtrahere et erodert bilde fra originalbildet: $g = f - (f \ominus S)$
- Det benyttede strukturelementet avgjør kantens tilkoblingstype:

Et bilde	erodert med	gir	=>	differanse	
<pre> 001111011110 011111111110 011111111110 111101111111 011111111111 011111111110 011111111110 00000111000 </pre>	<pre> 010 111 010 </pre>	<pre> 000000000000 001111011100 001101111100 011000111110 001101111110 001111111110 000001110000 000000000000 </pre>	=>	<pre> 001111011110 010000100100 010010000010 100101000001 010010000001 010000000010 011110000110 000001110000 </pre>	<div style="border: 1px dashed green; padding: 5px; text-align: center;"> <p>Sammenhengende kanter hvis (og bare hvis) man bruker 8-tilkobling</p> </div>
	<pre> 111 111 111 </pre>	<pre> 000000000000 000110000100 001000111100 001000111100 001000111100 001000111100 001111111110 000000100000 000000000000 </pre>	=>	<pre> 001111011110 011001111010 010111100010 110101000011 010111100011 010000000010 011111011110 000001110000 </pre>	<div style="border: 1px dashed green; padding: 5px; text-align: center;"> <p>Sammenhengende kanter ved bruk av 4-tilkobling</p> </div>

Eksempel: Kantdeteksjon ved erosjon


```
0 1 0  
1 1 1  
0 1 0
```

```
1 1 1  
1 1 1  
1 1 1
```


I bildene markerer
hvit forgrunn og
svart bakgrunn.

Et bilde

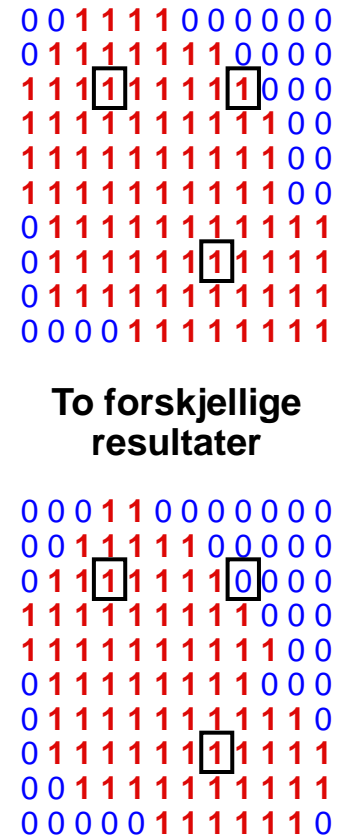
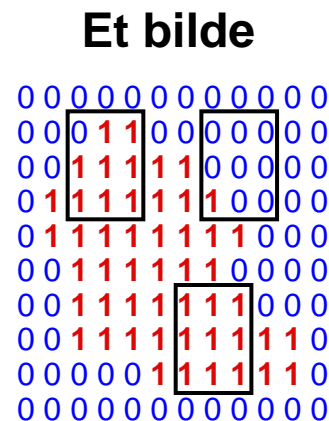
erodert med

=>

differanse

Treffer strukturelementet det binære bildet?

- Vi flytter strukturelementet rundt over et binært bilde.
- Strukturelementet **treffer** i posisjonen (x,y) i bildet hvis et element $\neq 0$ i strukturelementet overlapper en pikselverdi $\neq 0$ i bildet.
- Her reflekterer vi (roterer 180°) strukturelementet før vi flytter det rundt.

Fortsatt vil vi:

- Ignorere pikselverdier som overlapper 0 i strukturelementet.
- Anta at piksler utenfor bildet er 0.

Dilasjon (dilatasjon)

- Roter S og plasser det slik at origo overlapper (x,y) i inn-bildet f, og beregn ut-bildet g ved:

$$g(x, y) = \begin{cases} 1 & \text{hvis S treffer f} \\ 0 & \text{ellers} \end{cases}$$

```

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 1 0 0 0 0 0 1 1 0 0
0 0 1 0 0 0 1 1 0 0 0
0 0 0 1 0 1 1 0 0 0 0
0 0 0 0 1 1 0 1 0 0 0
0 0 0 1 1 0 0 0 1 0 0
0 0 1 1 0 0 0 0 0 1 0
0 0 1 1 0 0 0 0 0 1 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
    
```

- Dilasjon av et bilde f med strukturelementet S betegnes:

$$f \oplus S$$

dilatert med

```

1 1 1
1 1 1
1 1 1
    
```

gir

```

0 1 0
1 1 1
0 1 0
    
```

gir

- Mer presist:
Dilasjonen av mengden A med strukturelementet B er definert som posisjonene til alle piksler z som er slik at en 180° rotert B har minst ett felles element med A når origo i B plasseres i z:

$$A \oplus B = \{z \mid (\hat{B})_z \cap A \neq \emptyset\}$$

```

1 1 1 0 0 0 1 1 1 1 0
1 1 1 1 0 1 1 1 1 1 0
1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 1 1 1 1 1 1 1 1 0 0
0 0 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
0 1 1 1 1 1 0 1 1 1 1
0 1 1 1 1 1 0 0 1 1 1
    
```

```

0 1 0 0 0 0 0 1 1 0 0
1 1 1 0 0 0 1 1 1 1 0
0 1 1 1 0 1 1 1 1 0 0
0 0 1 1 1 1 1 1 0 0 0
0 0 0 1 1 1 1 1 1 0 0
0 0 1 1 1 1 0 1 1 1 0
0 1 1 1 1 0 0 0 1 1 1
0 0 1 1 0 0 0 0 0 1 0
    
```

Effekter av dilasjon

- ❑ Dilasjon **utvider** objekter.
- ❑ Dilasjon fyller i hull i objektet.
  - Fyller igjen hullet hvis strukturelementet er stort nok i forhold til hullet.

```

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 1 1 0 0 1 1 1 0 0
0 0 0 1 1 1 0 0 1 0 0
0 0 0 1 0 0 0 0 1 0 0
0 0 0 0 1 0 0 0 1 0 0
0 0 0 0 0 1 0 0 1 0 0
0 0 0 0 0 0 1 0 1 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
    
```

dilatert med

- ❑ Dilasjon glatter ut innbuktninger i objektets omriss.
- ❑ Resultatet er avhengig av strukturelementet.
- ❑ Større strukturelement gir større dilasjons-effekt.

```

1 1 1
1 1 1
1 1 1
    
```

gir

```

0 1 0
1 1 1
0 1 0
    
```

gir

```

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 0 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 0 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 0 0 1 1 1 1 1 1 1 0
0 0 0 0 1 1 1 1 1 1 0
0 0 0 0 0 1 1 1 1 1 0
0 0 0 0 0 0 1 1 1 1 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
    
```

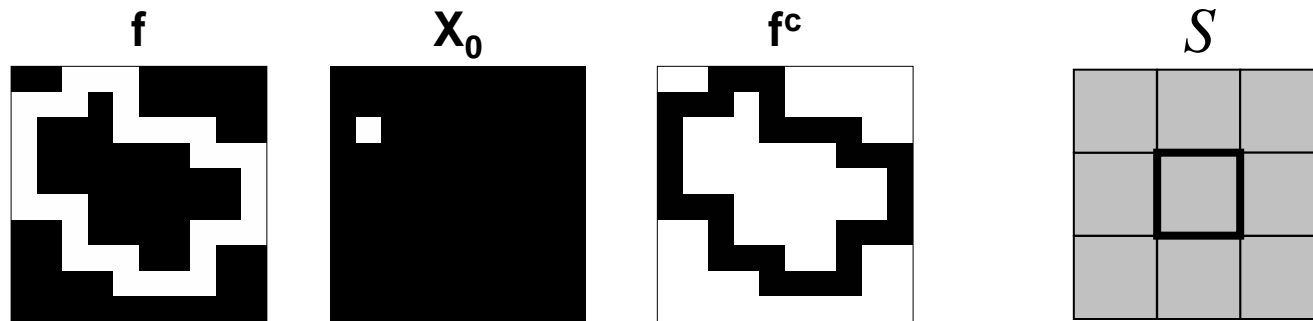
```

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 1 1 0 0 1 1 1 1 0 0
0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 0 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 0 1 1 1 1 0 1 1 1 0
0 0 0 1 1 1 0 1 1 1 0
0 0 0 0 1 1 1 1 1 1 0
0 0 0 0 0 1 1 1 1 1 0
0 0 0 0 0 0 1 1 1 1 0 0
0 0 0 0 0 0 1 0 1 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
    
```

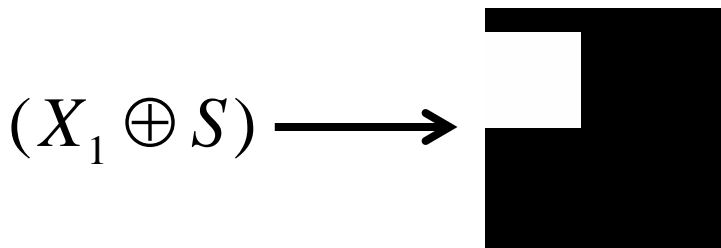
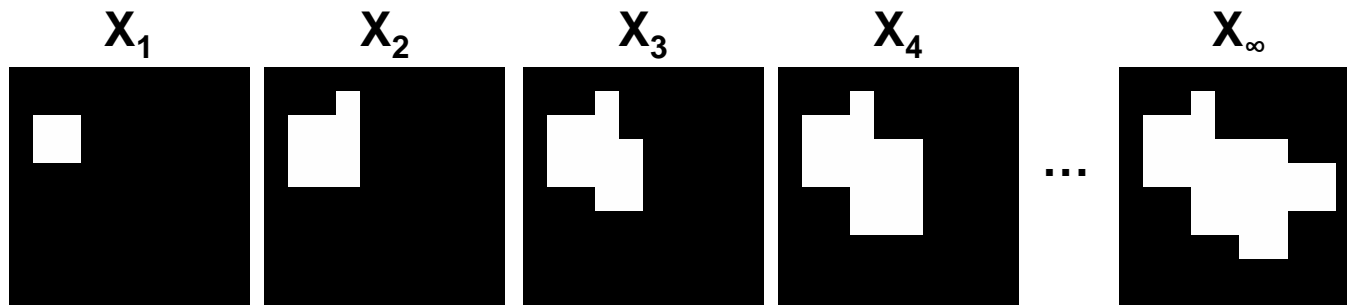

Anvendelse av dilasjon: Region-fylling

- La X_0 inneholde et punkt i regionen som skal fylles.
- Iterativt beregn $X_k = (X_{k-1} \oplus S) \cap f^c$ inntil konvergens:

Strukturelement ved 8-tilkoblet region / 4-tilkoblet kant.

I bildene markerer hvit forgrunn og svart bakgrunn.

(Bildene er hentet fra <http://homepages.inf.ed.ac.uk/rbf/HIPR2/dilate.htm>)

Effekter av sirkulære strukturelementer på hjørner

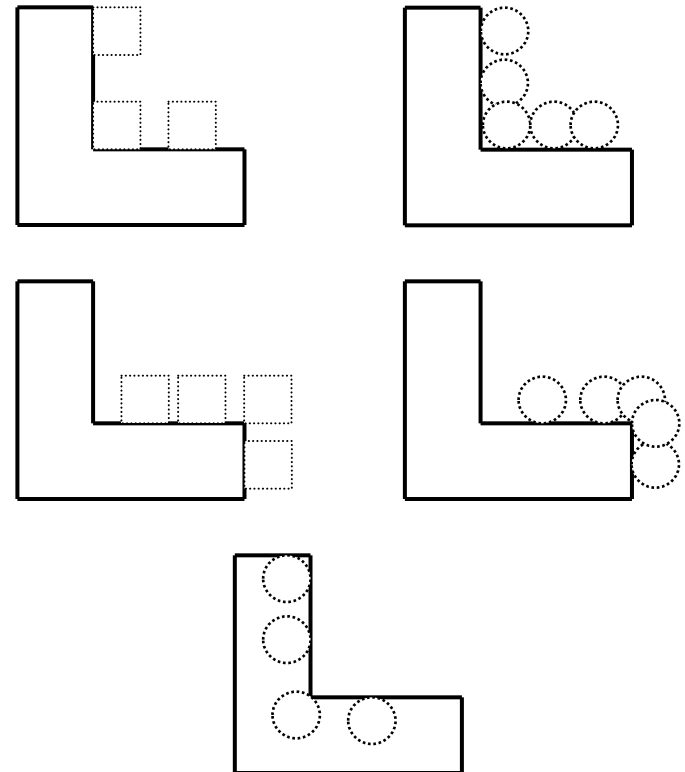
- Både dilatering og erodering med **rektangulære strukturelementer** **bevarer formen til hjørner.**

- **Dilatering** av **konkave** hjørner med sirkulære strukturelementer **bevarer** hjørnenes form.

- **Dilatering** av **konvekse** hjørner med sirkulære strukturelementer **avrunder** hjørnene.

- Omvendt for erosjon:

- **Avrundede** hjørner ved **erosjon** av **konkave** hjørner.
- Formen til **konvekse** hjørner **bevares.**

Dualitet

- **Dilasjon og erosjon er duale** med hensyn til komplementering og reflektering (180° rotasjon), dvs. at dilasjon og erosjon kan uttrykkes ved hverandre:

$$f \oplus S = (f^c \ominus \hat{S})^c$$

$$f \ominus S = (f^c \oplus \hat{S})^c$$

- For å dilatere f med symmetrisk S kan vi erodere komplementet til f med S, og ta komplementet av resultatet.

- Tilsvarende for å erodere.

- => Dilasjon og erosjon kan utføres av samme prosedyre, forutsatt at vi kan rotere et strukturelement 180° og finne komplementet til et binært bilde.

et bilde	komplementet
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
0 0 1 1 0 0 1 1 1 0 0	1 1 0 0 1 1 0 0 0 1 1
0 0 0 1 1 1 0 0 1 0 0	1 1 1 0 0 0 1 1 0 1 1
0 0 0 1 0 0 0 0 1 0 0	1 1 1 0 1 1 1 1 0 1 1
0 0 0 0 1 0 0 0 1 0 0	1 1 1 1 0 1 1 1 0 1 1
0 0 0 0 0 1 0 0 1 0 0	1 1 1 1 1 0 1 1 0 1 1
0 0 0 0 0 0 1 0 1 0 0	1 1 1 1 1 1 0 1 0 1 1
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

dilatert med

0 1 0

1 1 1

0 1 0

gir

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 1 1 0 0 1 1 1 0 0
0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 0 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 0 1 1 1 1 0 1 1 1 0
0 0 0 1 1 1 0 1 1 1 0
0 0 0 0 1 1 1 1 1 1 0
0 0 0 0 0 1 1 1 1 1 0
0 0 0 0 0 0 1 0 1 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

erodert med

0 1 0

1 1 1

0 1 0

gir

1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
1 1 0 0 1 1 0 0 0 1 1
1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 1
1 1 0 0 0 0 0 0 0 0 1
1 1 0 0 0 0 1 0 0 0 1
1 1 1 0 0 0 1 0 0 0 1
1 1 1 1 0 0 0 0 0 0 1
1 1 1 1 1 0 0 0 0 0 1
1 1 1 1 1 1 0 1 0 1 1
1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

og disse bildene er komplementære.

De to matrisene til høyre er 1 utenfor randen.

Dualitet og effekter av sirkulære strukturelementer på hjørner

---

- ❑ Erosjon er å finne de posisjonene der strukturelementet passer inni forgrunnen.
- ❑ Dilasjon er å finne de posisjonene der (det 180° roterte) strukturelementet passer inni bakgrunnen, og så komplementere resultatet.
  - Det er dette den ene dualitetsformelen sier.
- ❑ => Siden **erosjonen** av **konkave** hjørner med et **sirkulært strukturelement avrunder** hjørnene, så vil **dilasjonen** avrunde **konvekse** hjørner når vi benytter samme strukturelement.
  - Merk: Et konvekst forgrunns-hjørne er også et konkavt bakgrunns-hjørne.
- ❑ Logikken fungerer like bra omvendt vei.

Dilasjon: Andre egenskaper

- Dilasjon er **kommutativ**.

$$f \oplus S = S \oplus f$$

- Selv om det er en konvensjon at første operand er bildet og andre er strukturelementet, så har dette altså ingen betydning.

- Dilasjon er **assosiativ**.

$$f \oplus (S_1 \oplus S_2) = (f \oplus S_1) \oplus S_2$$

- Hvis S kan dekomponeres, dvs. at S er S_1 dilatert med S_2 , kan vi spare en del regnetid, spesielt hvis S_1 og S_2 er én-dimensjonale.

Eksempel:

$$\begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \end{bmatrix} = [1 \ 1 \ 1 \ 1 \ 1] \oplus \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}$$

Erosjon: Andre egenskaper

- Erosjon er **IKKE** kommutativ:

$$f \ominus S \neq S \ominus f$$

- Erosjon er heller **IKKE** assosiativ, men
suksessiv erosjon av bildet f med A og så med B
er ekvivalent med erosjon av bildet f med A **dilatert** med B :

$$(f \ominus A) \ominus B = f \ominus (A \oplus B)$$

- Passer det med denne tidligere påstanden?
«Hvis s_2 er formlik s_1 ,
men dobbelt så stort,
så er $f \ominus s_2 \approx (f \ominus s_1) \ominus s_1$ »

Åpning

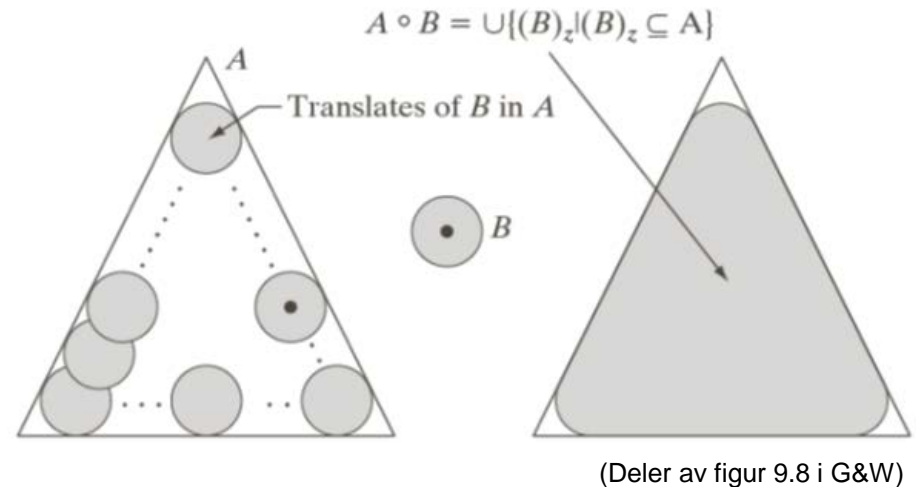
- ❑ **Erosjon** av et bilde **fjerner** alle strukturer som ikke kan inneholde strukturelementet, og «**krymper**» alle andre strukturer.
- ❑ Hvis vi **dilaterer** resultatet av en erosjon med samme strukturelement, vil de strukturene som «**overlevde**» erosjonen bli omtrentlig **gjenskapt**.
- ❑ Dette er en **morfologisk åpning**;

$$f \circ S = (f \ominus S) \oplus S$$

- ❑ Navnet kommer av at operasjonen kan skape en åpning (et mellomrom) mellom to strukturer som bare henger sammen ved en tynn «bro», uten å krympe disse to strukturene i noen betydelig grad.
  - Bare erosjon kan også skape en slik åpning/mellomrom, men vil også krympe begge strukturene.

Geometrisk tolkning av åpning

- Tenk at strukturelementet definerer **størrelsen og formen til spissen av en tusjenn.**
- Det er bare tillatt å **fargelegge innenfor objekter.**
  - Et par detaljer: Man må holde tusjen vinkelrett på tegneflaten og med samme rotasjon som strukturelementet.
- **Åpningen er resultatet av å fargelegge så mye man har lov til.**
- For runde strukturelementer: Konvekse hjørner blir avrundet, konkave hjørner beholdes.
  - Akkurat som ved dilasjon (skyldes at enhver åpning avsluttes med en dilasjon).

Åpning er **idempotent**:

$$(f \circ S) \circ S = f \circ S$$

dvs. at gjentatte anvendelser med samme strukturelement gir ingen endring.

Lukking

- **Dilasjon** av et bilde **utvider** strukturer, **fyller** i **hull og innbuktninger** i omrisset.
- Hvis vi **eroderer** resultatet av en dilasjon med samme strukturelement, vil strukturene **stort sett** få **gjenskapt** sin opprinnelige størrelse og form, men **hull og innbuktninger** som ble fylt igjen ved dilasjonen vil **ikke gjenoppstå**.
- Dette er en **morfologisk lukking**;

$$f \bullet S = (f \oplus S) \ominus S$$

- Navnet kommer av at operasjonen kan lukke en åpning mellom to strukturer som bare er adskilt med et lite gap, uten at de to strukturene vokser i noen betydelig grad.
  - Bare dilasjon kan også lukke en slik åpning, men vil også forstørre begge strukturene.

Geometrisk tolkning av lukking

□ Vi kan benytte **samme metafor** som for åpning:

- Strukturelementet definerer størrelsen og formen til spissen av en tusjpen.
- Man holder tusjen vinkelrett på tegneflaten og fargelegger så mye man har lov til.

□ **Denne gangen** er det bare tillatt å **fargelegge utenfor objekter**.

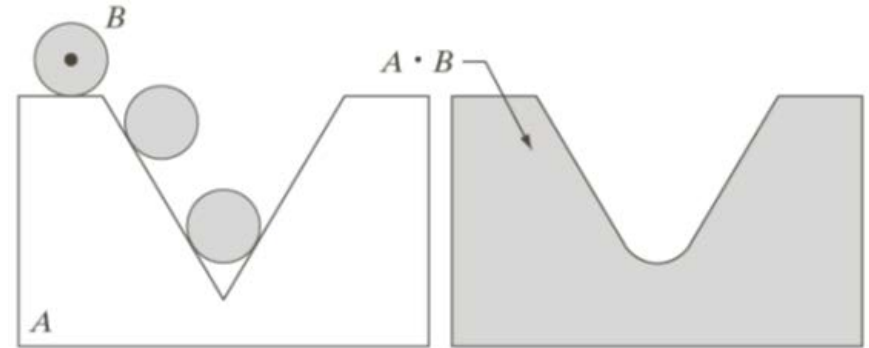
- En detalj: Denne gangen skal tusjen holdes speilvendt (180° rotert) av strukturelementet.

□ **Lukkingen er det som ikke fargelegges**.

- Denne gangen fargelegger vi altså bakgrunnen, sist fargela vi forgrunnen.

□ For runde strukturelementer: Konkave hjørner blir avrundet, konvekse hjørner beholdes.

- Akkurat som ved erosjon (skyldes at enhver lukking avsluttes med en erosjon).

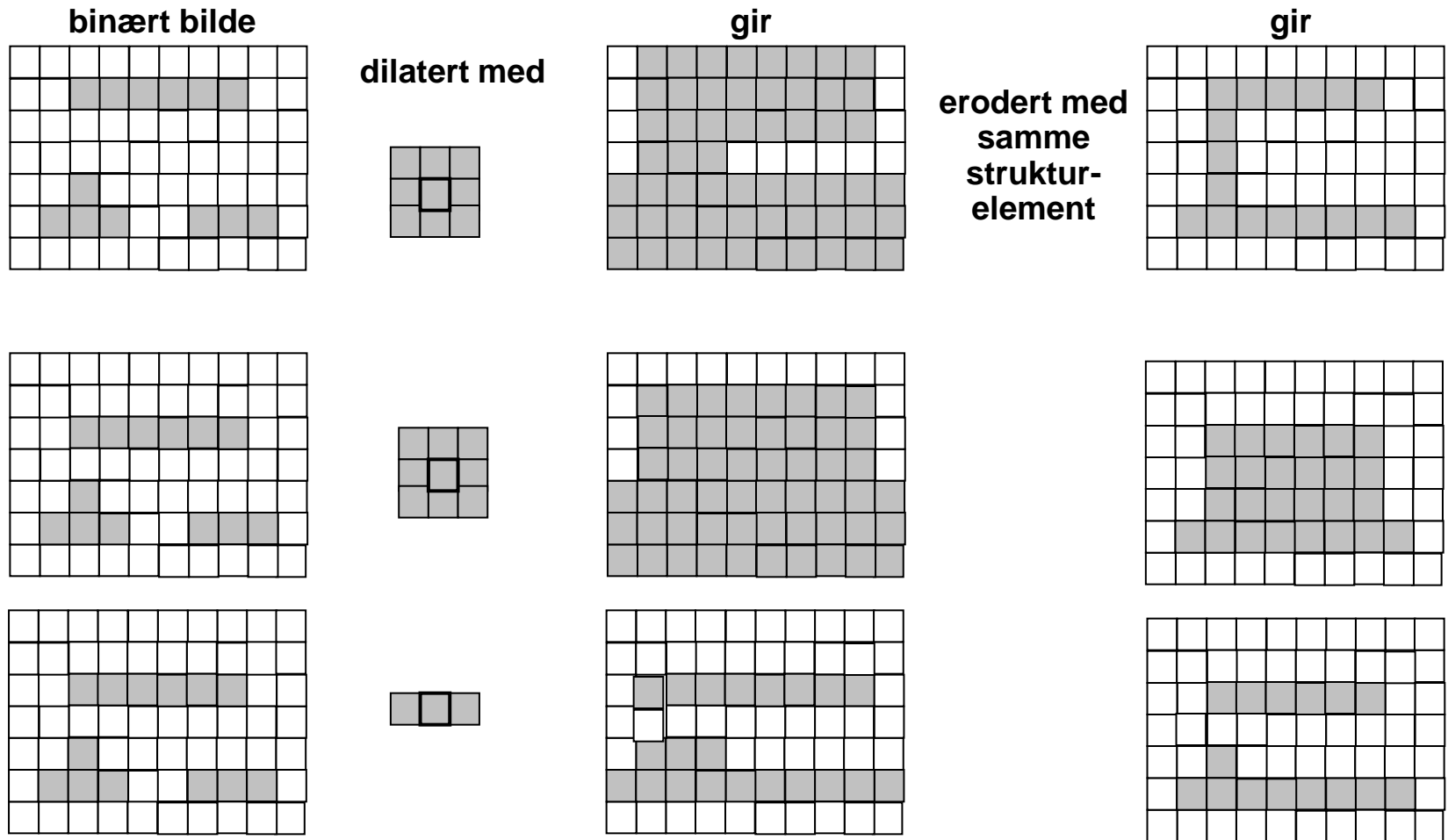

(Deler av figur 9.9 i G&W)

Også lukking er **idempotent**:

$$(f \bullet S) \bullet S = f \bullet S$$

Lukking lukker små åpninger

- Strukturelementets størrelse og form, og strukturenes mellomrom er avgjørende for resultatet.

I figurene markerer grått forgrunn og hvitt bakgrunn.

Dualitet mellom åpning og lukking

- **Lukking** er en **dual** operasjon til **åpning** med hensyn til komplementering og reflektering (180° rotering), og omvendt:

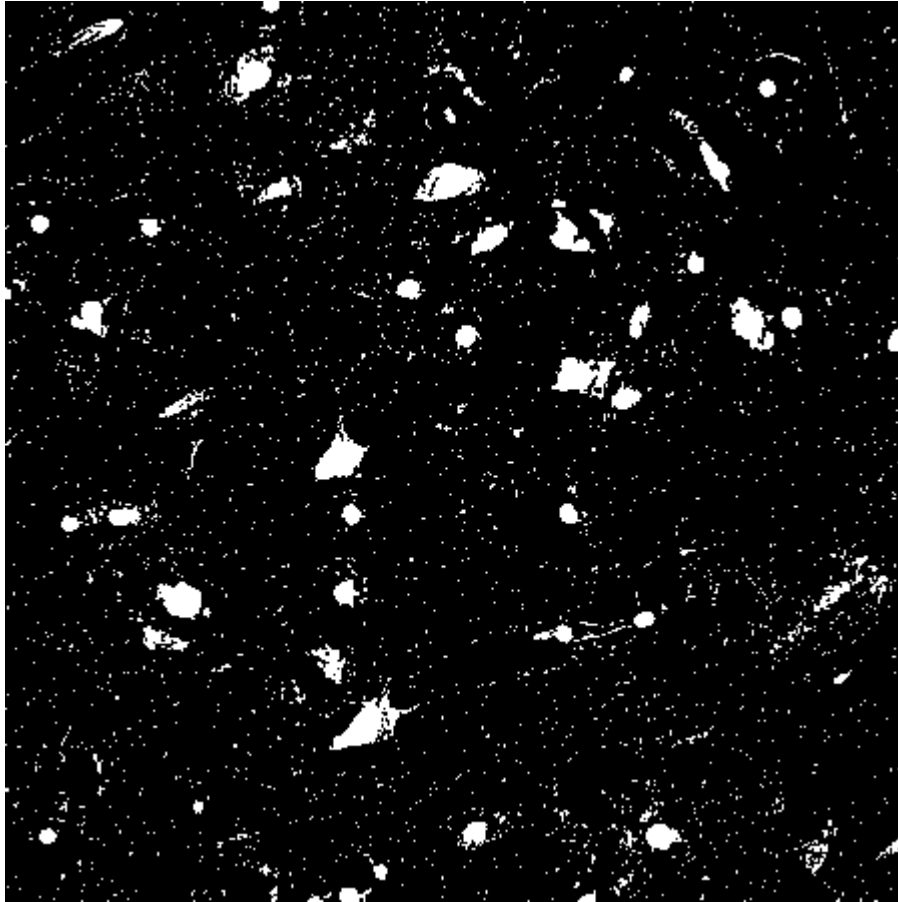
$$f \bullet S = (f^c \circ \hat{S})^c \quad f \circ S = (f^c \bullet \hat{S})^c$$

- Lukking kan utføres ved å komplementere bildet, åpne det med det speilvendte (180° rotere) strukturelementet, og ta komplementet av resultatet.
  - Tilsvarende for åpning.
- Vi kan altså utføre begge operasjonene med kode bare for den ene, hvis vi har kode for å speilvende og komplementere et binært bilde.
- **Lukking** er en **ekstensiv** transformasjon (pikslar legges til).
- **Åpning** er en **antiekstensiv** transformasjon (pikslar fjernes).

$$f \circ S \subseteq f \subseteq f \bullet S$$

Eksempel: Støyfjerning med åpning

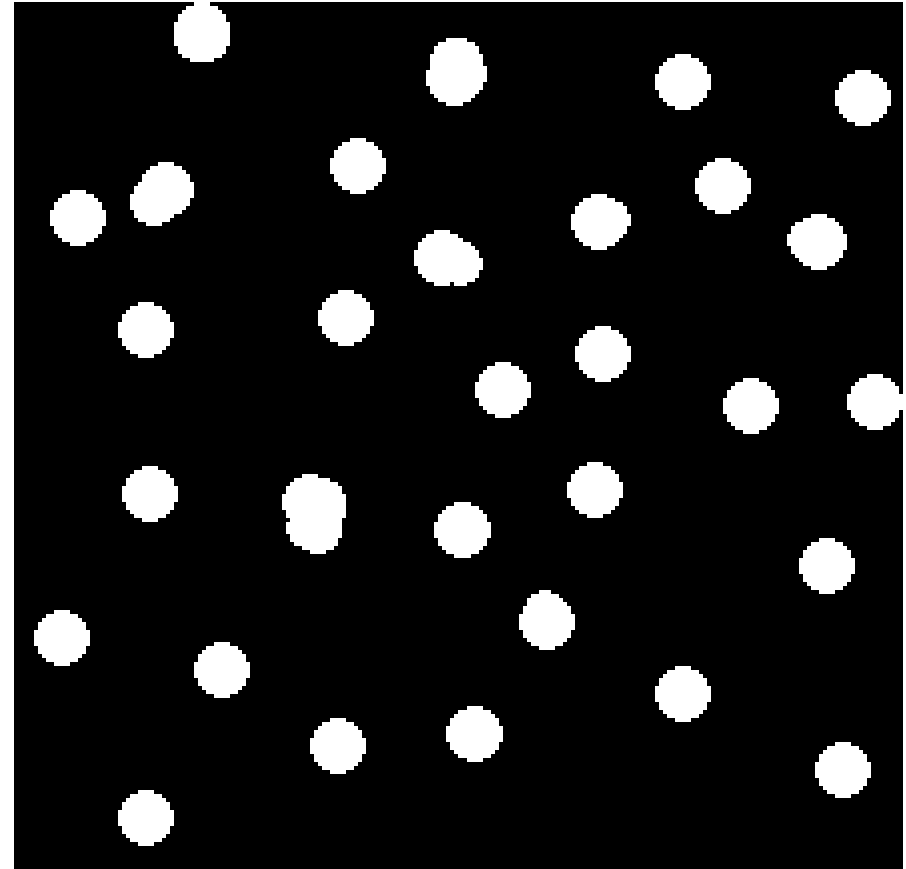
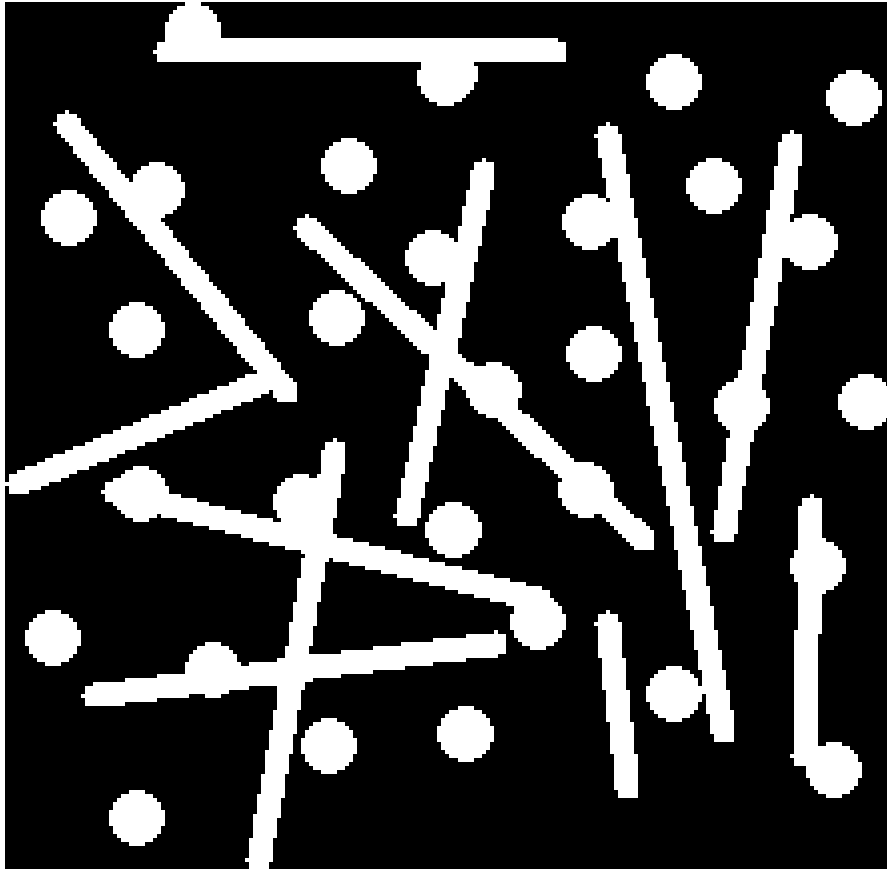

Åpning med et (7x7) sirkulært strukturelement

I bildene markerer hvit forgrunn og svart bakgrunn.
(Bildene er hentet fra
<http://homepages.inf.ed.ac.uk/rbf/HIPR2/>)

Eksempel: Form-separering ved åbning

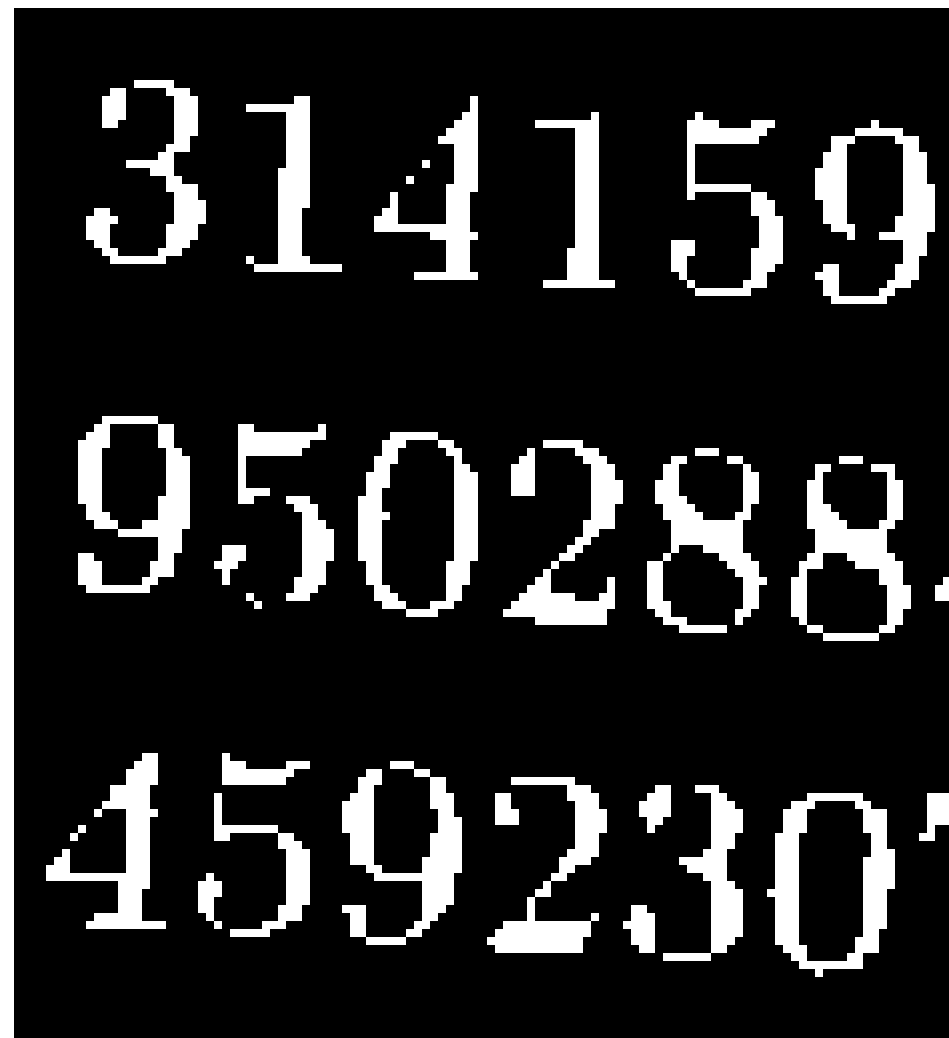
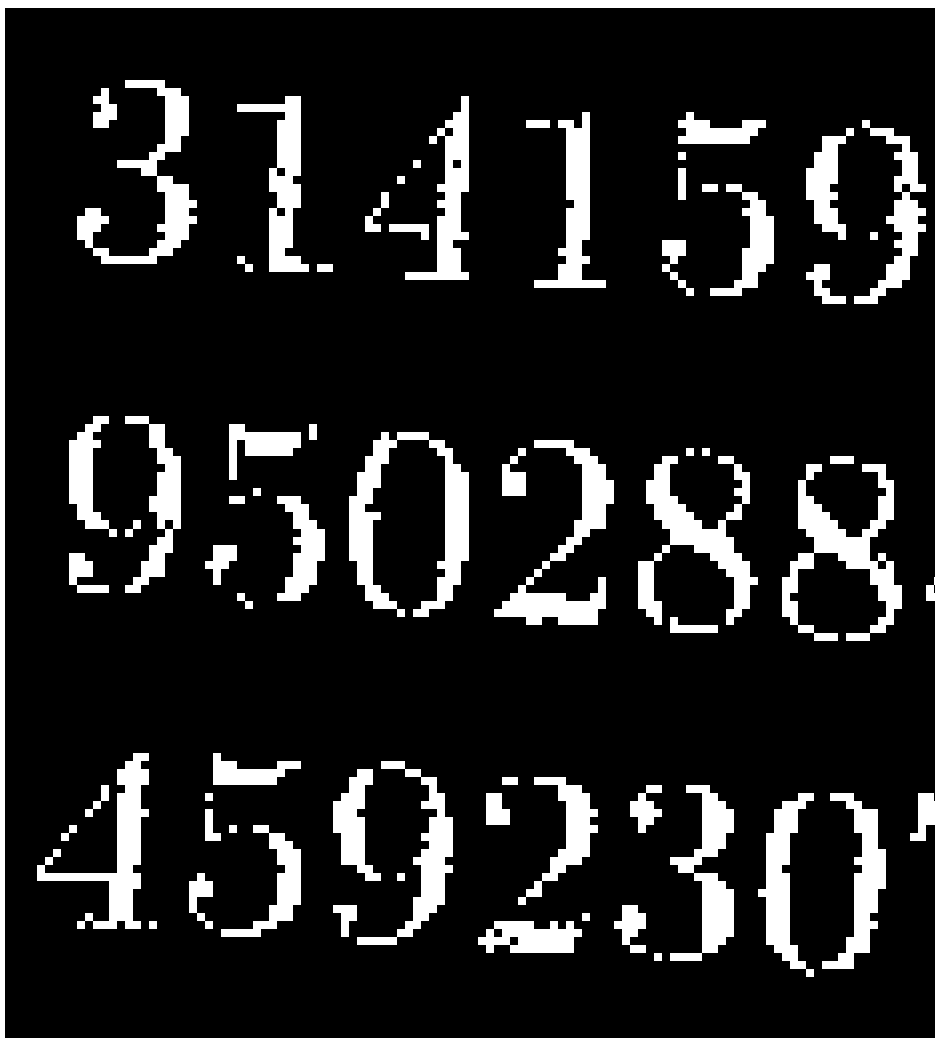

Åbning med et sirkulært strukturelement

Eksempel: Filtrering ved lukking

Lukking med et (3x3) kvadratisk strukturelement

Eksempel: Filtrering ved åpning og lukking

a	b
d	c
e	f

FIGURE 9.11

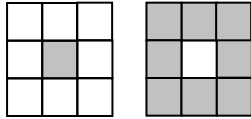
(a) Noisy image.
 (b) Structuring element.
 (c) Eroded image.
 (d) Opening of A .
 (e) Dilation of the opening.
 (f) Closing of the opening.
 (Original image courtesy of the National Institute of Standards and Technology.)

«Hit-or-miss»-transformasjonen

- ❑ Tilbake til den opprinnelige situasjonen: Bilde f og strukturelement S
- ❑ Men strukturelementet S er nå definert ved et par $[S_1, S_2]$ av binære strukturelementer som ikke har noen felles elementer.
- ❑ «Hit-or-miss»-transformasjonen av f med $S = [S_1, S_2]$ er definert som:

$$f(*)S = f(*)[S_1, S_2] = (f \theta S_1) \cap (f^c \theta S_2)$$

- ❑ En **forgrunns** **piksel** i ut-bildet **oppnås** kun hvis:
  - **S_1 passer forgrunnen** rundt pikselen **og**
  - **S_2 passer bakgrunnen** rundt pikselen.
- ❑ Kan brukes til å finne/behandle bestemte mønstre i et bilde, f.eks. til å:
  - Finne bestemte strukturer.
  - Fjerne enkeltpikslar.
  - Benyttet i “tynning” (om to slides).

Eksempel: «Hit-or-miss»

```

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 1 0 0 0 1 1 1 1 0 0 0 0 0 0 0 0
0 1 1 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 1 1 0 0 0
0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 1 1 1 0 0
0 0 0 0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 1 0 0 0 0
0 0 0 0 1 1 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
    
```

Et bilde A

```

0 1 0
1 1 1
0 1 0
    
```

Strukturelement S_1

```

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 1 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
    
```

Resultat etter erosjon med S_1

```

1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
1 1 0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
1 1 0 1 1 1 0 0 0 0 1 1 1 1 1 1 1 1
1 0 0 0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0 0 1 1 1
1 1 0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0 0 0 1 1
1 1 1 1 1 0 1 1 1 1 1 1 1 1 0 1 1 1
1 1 1 1 0 0 0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
1 1 1 1 1 0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
    
```

A^c - komplementet til bildet
(er 1 utenfor randen)

```

1 0 1
0 0 0
1 0 1
    
```

Strukturelement S_2

```

1 0 1 0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
1 0 1 0 1 0 0 0 0 0 0 1 1 1 1 1 1 1
0 0 0 0 0 1 1 1 1 1 1 0 0 0 0 1 1 1
1 0 1 0 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 1 0 1 1 1 1 0 0 0 0 1 1 1
1 0 1 0 0 0 0 0 1 1 1 0 0 0 0 0 0 0
1 1 1 1 0 1 0 1 1 1 1 1 0 1 0 1 1 1
1 1 1 0 0 0 0 0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
1 1 1 1 0 1 0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
    
```

A^c erodert med S_2

```

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
    
```

«Hit-or-miss»-resultatet

Logisk AND av de to delresultatene

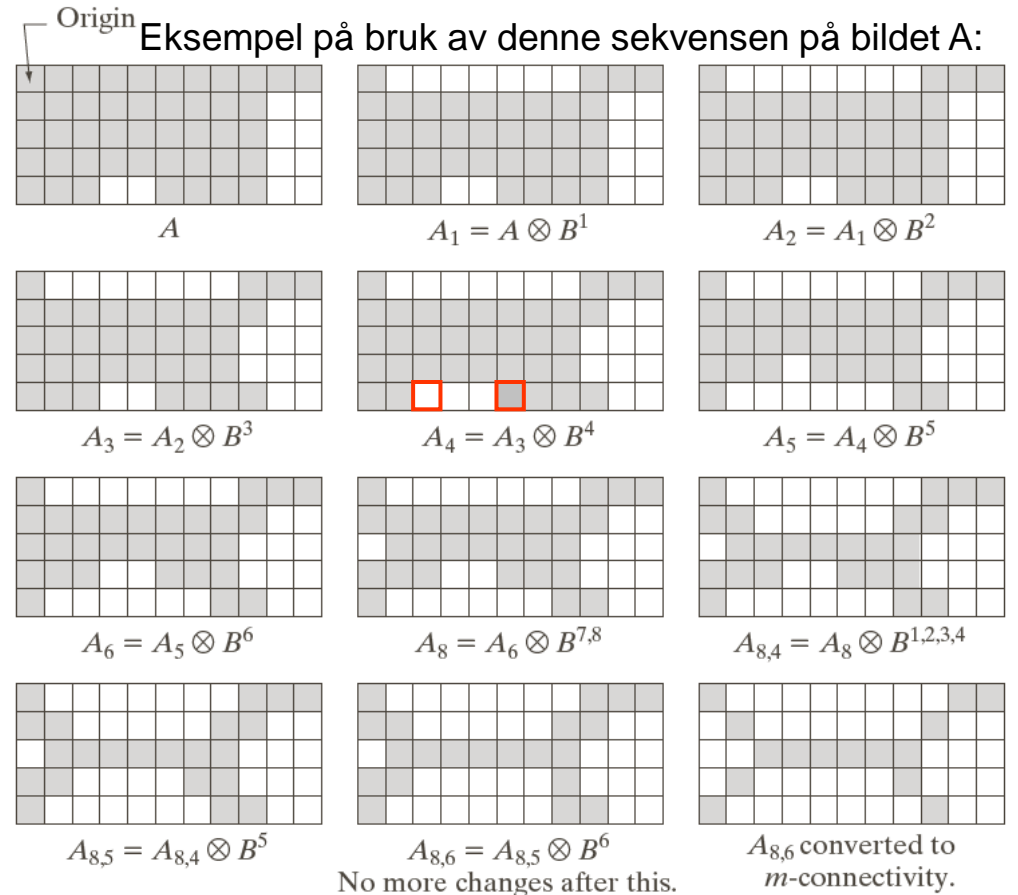
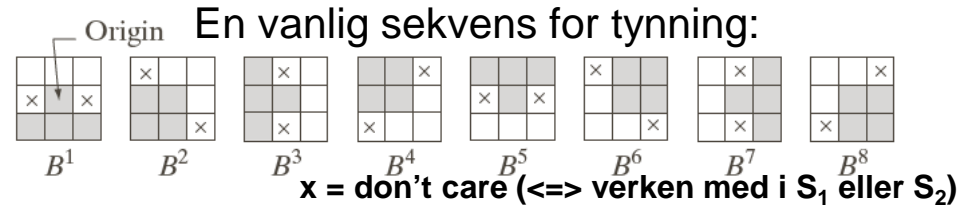
Morfologisk tynning

- Morfologisk tynning:

$$f \otimes S = f - (f(*)S)$$

gjentatt med en sekvens av strukturelementer, S^k for $k=1, \dots, n$, inntil **ingen** av strukturelementene **skaper noen endring**.

- **Fjerner** grovt sett **alle piksler utenom** de som:
  - er isolerte,
  - definerer utstrekningen av et objekt, **eller**
  - trengs for å ikke dele et objekt.

□ og ■ markerer to korreksjoner.

Grå markerer forgrunn og hvit bakgrunn. (Figur 9.21 i G&W)

Oppsummering

- Strukturelement (med origo)
- **Erosjon**
- **Dilasjon**
- Dualitet
- Åpning (erosjon etterfulgt av dilasjon)
- Lukking (dilasjon etterfulgt av erosjon)
- Hit-or-miss
- Tynning